

Koppen tellen

Meer dan andere jaren heb ik het gevoel dat deze lente extra kriebelt. Mogelijks omdat die vaak meer op zomerweer leek met bakken(de) zon. Wanneer ik mijn tuinwaarnemingsboekje doorblader, krijg ik nochtans de indruk dat onze padden dat anders beleefden. Althans te oordelen naar het afzetten van hun eitjes, waarvan we dit jaar de eerste snoeren pas op 27 maart vonden. Vorig jaar was dat 10 dagen eerder. Speelt de grote droogte hierin ook mee?

Op 24 maart waren reeds heel wat paartjes gevormd. Bij enkele (gefrustreerde?) mannetjes was er duidelijk iets losgeslagen. Het vertrouwde zachte kriepen van de heren, wanneer ze bij vergissing door een seksegenoot te intiem benaderd worden, werd nu en dan afgewisseld met een gesmoord gekreun. Aan de vijverrand dobberde een driftig kluwen mannetjes rond, waaruit het vreemde gekwaak klonk. Naderbij gaan zien, maar zelfs toen ik de paddenbol kon vastgrijpen ging het feest door. Een voor een probeerde ik de omklemmende mannetjes van het kluwen af te halen. Na met veel moeite de zevende minnaar los te hebben gepeuterd, bleek ik een versuft mannetje groene kikker over te houden. Van paardrift gesproken...

Met veel meer animo worden onze wegen en geesten weer ingepakt en ingepalmd met veelbelovende maar naar stemmensmachtende koppen van politici. Nu de wonden in Irak gelikt worden, moet het nieuws over de menselijke tragedie van de oorlog in de media stilaan plaats ruimen voor verkiezingsdrift, met SARS en vogelpest als randverschijnselen. Weer krijg ik het gevoel van een goed georkestreerde show, waarbij een duurzaam beleid ondergeschikt is aan direct gewin en weinig genuanceerde (vaak materiële) programmapunten. Milieu staat meestal achteraan het verlanglijstje. Om dit thema ook voor het toekomstig beleid levendig te houden is een kritische stem op het politiek forum van een sterke vereniging als Natuurpunt zeer belangrijk. Dit kan maar wanneer we met velen zijn, en ledenwerving blijft dus een noodzaak: politici tellen ook koppen als ze met duurzame programmapunten willen scoren.

Weg van dit vertoon en de drukte zal ik er op de lentewandelingen in elk geval graag bij zijn om in eigen streek, of verder weg in de Eifel met jullie mee de natuur in vol ornaat over me heen te laten spoelen. Gezond bijtanken heet dit in een omgeving die rust brengt en steeds blijft boeien.

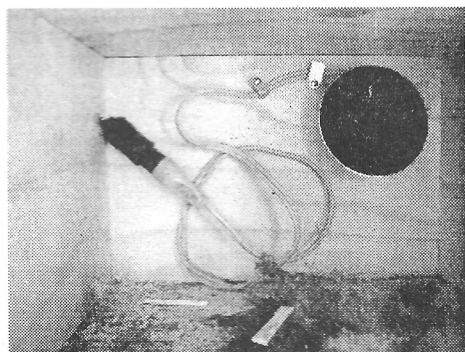
Piet Desmet

I. NATUURSTUDIE

Gierzwaluwwerkgroep

Het begint echt weer te kittelen. Met de eerste boerenzwaluwen die van voor half april mee hielpen het schone weer te maken, kon ik het niet meer laten om de blauwe lucht af te speuren op gierzwaluwen. Profiteren ze mee van ons warme lenteweer of houden ze zich aan hun strakke timing? Totnogtoe zonder succes. Maar misschien hadden jullie al meer geluk.

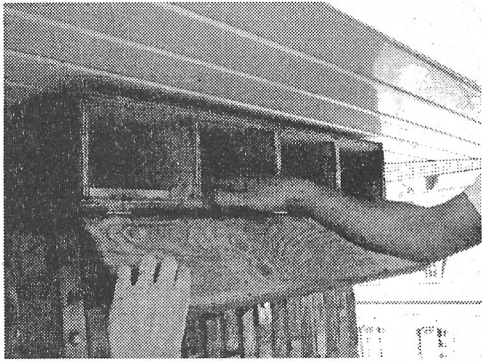
De werkgroep hield echter geen echte winterslaap.

In het vorig nummer hadden we het reeds over de druk bijgewoonde 'conference' van Marjos Mourmans op 20 februari in het Esenkasteel in Woumen.. Hoe ze op een zeer plastische en geanimeerde manier vertelde ze ons meer over haar

ervaringen met en bescherming voor gierzwaluwen. Van haar brochure hebben we voor geïnteresseerden nog enkele in voorraad (à 7 Euro).

We leerden onder meer dat vervangingsnestbakken veel sneller bewoond geraken als de contactroep van de vogels van daaruit afgespeeld wordt. Eens de nieuwe nestgelegenheid is verkend, worden gelijkaardige nestbakken ook in de omgeving gemakkelijker bezet, aldus M Mourmans. Dus de handen in elkaar geslagen om dat in Roeselare ook eens te proberen. Voor zover we hebben kunnen nagaan zijn van de meer dan 100 geplaatste kunstnesten in onze regio er nog geen met zekerheid bezet. Aan een aantal verloren broedsels vorige jaren te oordelen, is de nood aan veilige nestplaatsen nochtans groot.

Na wat te hebben geknutseld aan een oud luidsprekertje ('tweeter'), zijn we (gelegenheidsfotograaf Bart en ik) op donderdag 17 april met een hoogtewerker in de Dreve van het Klein Seminarie in

Roeselare poolshoogte gaan nemen. De nestbakken zijn hier als eerste start van de gierzwaluwactie 4 jaar geleden op ± 12 m hoogte opgehangen, en sindsdien nog nooit van dichtbij gecontroleerd.

Groot was onze verwondering toen we in de 4 nestruimten evenveel mosnestjes vonden, waarvan 2 met een legsel van witte eitjes met roze stipjes..... Pimpelmezen! De eieren waren vederlicht en uitgedroogd, dus verlaten. Te bedenken dat die meesjes er zo hoog in slaagden om verticaal de opening onderaan in te vliegen! Na het meeste nestmateriaal te hebben verwijderd, hingen we de tweeter bovenin de bak, met een snoer naar het dichtst bij gelegen raam. Eens de

gierzwaluwen weer in de buurt zijn laten we dagelijks enkele uren een bandje met contactgeroep horen.. Nu maar de vingers gekruist houden of dit zal lukken.

Van het ogenblik dat we ook elders (omringende gemeenten) de gelegenheid krijgen om met een hoogtewerker bij de nestbakken te komen, willen we meer van die luidsprekertjes plaatsen. Jullie kunnen ons met **(afbraak)tweeters** (uit versleten luidsprekersboxen) helpen. Neem met **Freddy of Piet** contact op (tel of e-mail zoals steeds op de 1° blz.)

Natuurlijk blijven waarnemingen van gierzwaluwen en hun nestplaatsen welkom. Zo kunnen we een idee krijgen waar meest dringend moet ingegrepen worden. Bovendien beschikken we nu over **inbouw-beton-nestruimten** die zelfs onzichtbaar achter de gevelstenen kunnen ingemetseld worden. Als je weet hebt van restauraties van (oude) gebouwen en zelfs bij nieuwbouw in een gierzwaluwbuurt, geef ons een seintje. En nu maar uitkijken naar de scheervluchten en het enthousiaste geroep van die luchtacrobaten!

Piet Desmet

Plantenwerkgroep

Bijkomende officiële data voor INVENTARISATIE van de Plantenwerkgroep Mandelstreke.

6 juli 2003¹ : flora, loupe, (eventueel laarzen) en picknick meebrengen.

3 augustus¹ : flora, loupe, (eventueel laarzen) en picknick meebrengen.

¹ Indien er belangstelling blijft bij leden die steeds de Inventarisaties bijwonen, kunnen er onderling binnen de Plantenwerkgroep nog bijkomende data afgesproken worden, rekening houdend met weersomstandigheden, reizen enz.

Op een juiste wijze biologische veldwaarnemingen noteren.

Met de nog altijd verder schrijdende verloedering van ons milieu, stelt zich steeds acuter de noodzaak om interessante waarnemingen op een goede manier vast te leggen. Later zal men dan ondubbelzinnig kunnen uitmaken wat waar gezien of beleefd werd. Misschien kan men er de biotoopvoorwaarden herstellen of men kan vaststellen hoe het biotoop, met vroeger vergeleken, gewijzigd werd enz.

Op een effectief betere wijze kan men ook onmiddellijk plaatselijke milieu- of natuurverenigingen informeren zodat die de zorg op zich kunnen nemen. De rodelijstsoort zal in dat geval niet meer aan het louter toeval overgeleverd zijn: blijven bestaan als niemand in die locatie geïnteresseerd is of roemloos verdwijnen door onwetendheid of desinteresse ten gevolge van domme ingrepen en slecht beheer. Ik ben overtuigd dat de huidige natuurverenigingen hierin een grote verantwoordelijkheid hebben. "Ich habe es nicht gewusst" zou de slechtste verontschuldiging zijn!

De exacte plaatsbepaling waar iets voorkomt is dan ook primordiaal.

Men kan dit in eerste instantie op een fotokopie van een deel van een stafkaart aanwijzen. Toch is dit in heel wat gevallen onvoldoende! Vergist men zich op een stafkaart (1:25.000) van slechts 1 mm, dan duidt men de plaats aan met een fout van 25 m. De populatie van een sterk bedreigde groep planten of andere sessiele organismen is meestal zo beperkt dat ze niet over vele tientallen meter in een berm voorkomt. Zelfs al doet men nog zo z'n best om zo exact mogelijk de juiste plaats van voorkomen aan te duiden, wanneer men alleen gewapend is met een stafkaart, dan zal de waarschijnlijke fout gemakkelijk 2 of meer mm worden wat neerkomt tussen 50 en 100m in werkelijkheid.

Er bestaan thans andere middelen die betaalbaar geworden zijn. Met een GPS toestelletje dat niet groter is en ook niet meer weegt dan een GSM kan men plaatsbepalingen uitvoeren die in veel gevallen op 5 m na nauwkeurig zijn. Zo'n ding kost thans nog 250 €. Investeert men dan nog in de